

Protokoll vid styrelsemöte 2021-10-14 via skype/telefon.

A. ADMINISTRATIVT

1. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Ann Holmlid som hälsade alla välkomna. Ann presenterade sig själv. Hon är sedan 2019 länsråd i Östergötlands län och har innan dess varit biträdande universitetsdirektör vid Linköpings Universitet.

***Beslut:** Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

2. Förslag till dagordning

Förslag till dagordning har skickats ut i samband med kallelsen.

***Beslut:** Dagordningen fastställdes.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Susanne Jarl.

***Beslut:** Mötet valde Susanne Jarl till justeringsperson.*

4. Protokoll

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp på dagens dagordning förelåg utifrån på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg. I sådana fall man hittar justeringsbehov bör kansliet informeras inför mötet.

- Styrelse:
  - 210324
- Verksamhetsutskottet (VU):
  - 210225
  - 210331
  - 210609
  - 210915:
- Samförvaltning Fiske:
  - 210304
  - 210528

***Beslut:** Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.*

5. Ekonomi

Friederike går igenom den löpande budgeten för 2021 med prognos. Prognosen är att ca 150 Kkr kommer vara möjligt att föra över i ny budget på 2021, pga inställda sammankomster och Vätterndag med anledning av pandemin. Dessutom medfinansierar HaV en undersökning av miljögifter i biota (konto 40161). Lake-projekt blev förlängd 2021 ut som påverkar budgeten med ca 80 Kkr (konto 3033/4703). Budgeterade medel för information, hemsidan och vattenvårdsplanen på totalt 180 Kkr (konto 40411, 4042, 4043) kommer omfördelas till lönekonton (konto 703x), dvs går till kansliets arbetstid.

Beslut: Styrelsen godkänner den ekonomiska lägesrapporten med prognos.

6. Agenda 2022

Kansliet förslår följande datum för möten i 2022:

- Stämman: 11 maj 2022 i Borghamn
- Styrelsemöten:
  - 23 mars 2022 i Östergötlands län
  - 11 oktober 2022 i Örebro län
- Samförvaltning:
  - 2 februari 2022 i Västra Götalands län
  - 19 maj 2022 i Östergötlands län
  - 27 oktober 2022 i Örebro län
- VU möten besluts inom utskottet.

Beslut: Styrelsen beslutar att Agenda 2022 för stämman och styrelsemöten kan fastställas och spridas till medlemmar samt annonseras på hemsidan.

7. Information från Samförvaltning

Måns berättar om det senaste från utskottet Samförvaltningen Fiske. Sedan förra styrelsemötet har ett möte ägt rum (den 28 maj) där bland annat två förslag från Länsstyrelsen om hullinglöst fiske och minskning av antal fångade rödingar (från 2 till 1 per person/dag) togs upp. Jordbruksverket har godkänt slutrapporten för Samförvaltning Fiske (del 1). I en ny forskningsstudie lyftes Samförvaltningen som ett bra exempel på ett lokalt arbete med ekosystembaserad fiskförvaltning ([Studie - Vättern lyfts fram som förebild för framtidens fiskförvaltning](#)) Nästa möte den 28 oktober i Huskvarna.

Styrelsen noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

8. Miljöövervakningsprogram 2021-2026

Kansliet har reviderat miljöövervakningsprogrammet som varit på remiss till 8 oktober.

Viktiga förändringar som föreslås är:

- flera moment som genomförs regelbundet och avser helsjön lyfts in i programmet, bl.a. flera fiskundersökningar som artövervakning (rödinglek, flugutter mm) och glacialrelikter samt fåglar på skär
- miljögiftsprogrammet tydliggörs för vatten, biota och sediment och anpassas till krav från bl.a. Vattendirektivet
- en femte utsjöprovtagning – under höstcirkulationen – läggs till för att följa hela säsongen för växtplanktonutvecklingen, öka klimatrelaterade information och uppfylla lagkrav på övervakningen
- den årliga årsskriften ersätts med en större utvärdering vart tredje år som utförs med hög vetenskaplig grund och en bedömning av status och tillstånd, och en utökad statistisk analys av bl.a. trender
- årligen redovisas den genomförda miljöövervakningen digitalt på ett tillgängligt sätt och kvalitetssäkrade resultat från alla undersökningar är fortsatt tillgängliga via datavärddar eller andra grafiska system.

Friederike gick igenom förslaget om förändrad redovisning och frågade om medlemmar är beroende av en årlig årsskrift för t.ex. sin miljöredovisning. Leif Ljungkvist (F7) meddelade att man använder årsskriften i rapportering men att det främst handlar om vattenkemidata. Detta går att lösa via t.ex. kansliet vid behov.

Christer Haagman (ARV) frågade vem som deltog som remissinstans. Remissen gick till alla medlemmar (inkl HaV och SLU) och kontaktpersoner hos berörda statliga myndigheter, bl.a. Vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Naturhistoriska Riksmuseet och SGU.

Friederike redovisade synpunkter som kommit fram under remissen. Mindre justeringar av programmet föreslogs, bl.a. samordning av miljögiftsanalyser i sediment och fisk, men inget som påverkar upplägg eller ekonomi väsentligt. Dessutom inkom kommentarer och önskemål om vissa förtydligande i texten. Två medlemmar hade bett om förlängd svarstid. Kansliet jobbar med justeringar inför publicering av programmet som rapport.

Göran Sundblad (SLU) tog upp programmets förslagna titel ”samordnad nationellt” program. SLU var frågande huruvida moment eller undersökningar som endast utförs i Vättern (som tex rödinglekprovfiske) kan benämnas som nationella? Friederike förklarade tanken att programmet redovisar de undersökningar som är nödvändiga för att beskriva Vätterns tillstånd, och miljöövervakning i Vättern är ett nationellt delprogram hos HaV (Delprogram Stora Sjöar inom Programområde Sötvatten). Måns Lindell förtydligade den historiska kontexten att man bedömde tidigare, när delprogrammet flyttades till den regionala miljöövervakningen under 1990-talet, att det var viktigt att visa på att detta är ett nationellt program med regionala delar. Så benämndes programmet för Vänern ”samordnat nationellt program”. Lika benämning görs även i Vänern. Idag är det närmast en semantisk fråga, men bra om vi når en consensus kring den. Kansliet och SLU tar dialogen framåt.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- godkänna det samordnade nationella programmet för Vättern (förutsatt att en synpunkt som inkommer under förlängda remisstid inte påverkar upplägg och ekonomi väsentligt).
- mindre justeringar överläts till kansliet och följas upp i VU.

9. Upphandling Vätternprogram

Avtalet med nuvarande utförare SGS/Medins för provtagning i utsjön och analys av vattenkemi och biologi löper ut den 31 december 2021. Ett nytt avtal som följer det nya övervakningsprogrammet behöver upphandlas för perioden 2022-2024, med möjlighet till förlängning till 2027. VU föreslår att styrelsen ger uppdrag till Länsstyrelsen i Jönköpings län att upphandla Vätternprogrammet.

Beslut: Styrelsen beslutar att Länsstyrelsen i Jönköpings län ges i uppdrag att upphandla Vätternprogrammet för 3-årsperioden 2022-24 (med möjlighet till förlängning).

10. Vattenvårdsplan

Revidering av Vattenvårdsplanen med avstämningsår 2020 pågår under 2021. Mål och delmål följs upp med hjälp av indikatorer och likaså föreslagna åtgärder. För delmål som inte bedöms vara uppfyllda 2020 och 2026 fortsätter/tas fram åtgärdsförslag.

Nuvarande planen följer de för Vättern relevanta miljökvalitetsmålen men kansliet föreslår att frångå dessa till en tema-specifik redovisning av indikatorer, t.ex. vattenkvalitet, biologisk mångfald och nyttjande, samt fokusområden för åtgärdsförslagen. Miljökvalitetsmålen och Agenda 2030 kommer även kunna följas fortsättningsvis.

Berörda medlemmar har fått enkät för datainsamling för att följa upp indikatorer, och genomförda åtgärder i den nuvarande planen. För att ta fram åtgärdsförslag framåt behövs samverkan och input från berörda. Bland annat genom ”intervjuer” med nyckelpersoner mm. Är medlem intresserad att medverka eller på annat vis bidra får man gärna höra av sig till kansliet. Kansliet planerar dessutom för en workshop eller diskussionsmöte som är öppen till medlemmar och intressenter.

Vattenvårdsplanen föreslås hanteras lik Förvaltningsplanen, dvs med ett beslut på stämman. Planen planeras gå på remiss februari/mars 2022, och styrelsen föreslås lägga planen som proposition till stämman. Under remisstiden planerar kansliet för ett webinar.

Vattenvårdsplanen kommer publiceras som rapport i förbundets serie. Kansliet undersöker även en digital redovisning, troligen på vattern.org.

Total budget för revideringen är 150k (2020 & 2021) och inkluderar extra-timmar till kansliet.

Beslut: Styrelsen beslutar att

- *godkänna redovisad inriktning och planering för revidering av befintlig vattenvårdsplan.*
- *kansliet kan arbeta med tema- och/ eller fokusområden i kommande vattenvårdsplan.*
- *kansliet fortsätter undersöka möjligheten till digital redovisning/ upplägg av vattenvårdsplan.*

11. MÖV-relaterade undersökningar och projekt 2021

Friederike går igenom aktuella övervakningsrelaterade undersökningar och projekt:

- **Miljögiftsöversyn: utvecklingsprojekt**
Kvalitetskontroll miljögiftsprogram (Stora Sjöar) med Naturhistoriska Riksmuseet som utförare. Rapporten är klar och publiceras under hösten. Har varit ett viktigt underlag för övervakningsprogrammet.
- Kostnad: totalbudget 300Kkr, förbundets del 33Kkr. [konto 4017]
- **PFAS i matfisk:** Fiskkonsumtion är överlag en betydande källa av PFAS för humanexponering så även (troligen) i Vättern. Tidigare har analys av PFAS genomförts i fisk inom miljöövervakning och forskning, men nu har matfisk (röding, sik och kräfta) analyserats. Resultaten har lyfts till Länsstyrelsen för vidare hantering. Öring och lax analyseras i höst. Undersökning redovisas i årsskriften 2021 och vattenvårdsplan.
- Kostnad: 50Kkr; vattenrådsmedel; [konto 4801]
- **IAS Vättern:** Flera ”värstingsarter” enligt Artdatabankens riskklassning har upphittats i eller nära Vättern. Kartläggning av tusensnäcka-förekomster och smal vattenpest genom eDNA i norrvästra Vättern under september, i samverkan med Lst Jönköping (pilot).
- Kostnad: ev insatsmedel [konto 4031]
- **Utvecklingsprojekt stabila isotoper:** Test av ny metod för att beräkna en ”baslinje” för stabila isotoper. Behövs bl.a. för ekosystembaserad fiskförvaltning och miljögiftsövervakning. SLU Aqua som utförare.
– Kostnad: 200Kkr, utvecklingspengar från HaV.
- **Läkemedelsrester i fisk:** 2020, Utförare IVL, två lokaler i Vättern, röding och abborre för jämförbarhetens skull. Rapport publicerat: [Rapport 141](#)
- Kostnad: 150Kkr från HaV totalt (inkl till Vänern & Mälaren), VVF: ca 35Kkr. [konto 40163]
- **Mikroskräp i sediment.** Tre lokaler i Vättern, plus Vänern och Mälaren. Rapport nästan klar, publiceras i höst.
- Kostnad: NV: totalt 120k (inkl till Vänern & Mälaren); restmedel från mikroplast-i-ytvatten.

Styrelsen noterar informationen.

12. Information: Provfiske (program & projekt)

Måns Lindell informerade om årets fiskundersökningar i Vättern.

- ***Flera fiskundersökningar** igång och genomförda: [Rödingtelemetri](#) (se info på vattern.org), notdragning/strand för N2000-uppföljning.
- **Lake:** Kunskapsökning om lake: Finansierat av Leader Vättern 2017-2019 (start 2018-01-01) med 428 000 kr. Utveckla fiske och kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. Hanteras inom kansliet (Malin). Nu förlängt till februari 2022.

* ingen delfinansiering genom förbundet, men publiceras i förbundets rapportserie

Styrelsen noterar informationen.

13. Information: Publikationer

Ett flertal rapporter har publicerats i år, och flera är på gång som publiceras under hösten (bl.a. flodnejonöga, makrofyter, miljögiftsöversyn och mikrokräp i sediment).

Rapporter

- [141: Läkemedelsrester i fisk från Vänern, Vättern och Mälaren](#)
- [142: Strandnära provfiske i Vättern 2020](#)
- [143: Genetisk analys av örningen i Vättern](#)

Styrelsen noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

14. Vätternliv

- Webbplatsen är nu lanserad! www.vatternliv.se Medlemmar uppmanas att använda, sprida och dela i egna kanaler.
- Sidan är ett komplement till vattern.org och vänder sig till intresserade och skolor (åk 4 och upp). Informationen är mer generell och övergripande och presenteras på ett inbjudande och tillgängligt sätt, utan behov av förkunskap hos användaren.
- Bakgrund: Calluna har fått Leader-bidrag för att ta fram en informations-sida/portal om Vättern, målgrupp är allmänheten plus skolor. Förbundet kommer ta över ansvar för och ägande av sidan efter projektiden (2022).
- Sidan är klar men kan utvecklas vidare.

Beslut: Styrelsen beslutar att kansliet har som uppgift att verka för fortsatt utveckling och upprätthållande av Vätternliv.

15. Vätterndagen 2021

Styrelsen beslöt i våras att en Vätterndag ute ska genomföras i september 2021, det var dock inte möjligt på grund av Corona. VU förslår att det planeras för en Vätterndag 2022 istället.

Kansliet undersöker inriktning/tema och lokal för en Vätterndag hösten 2022, förslag tas gärna emot!

Beslut: Styrelsen beslutar att kansliet ska planera för en Vätterndag hösten 2022.

Förslag på inriktning/tema och lokalisering presenteras på styrelsemötet våren 2022.

16. Hemsidan mm

Styrelsen beslöt att satsa extra på kommunikation och hemsidan under 2020-2021.

- **Vattnet.org:** Kansliet har beställt en ”extrawebb” via Länsstyrelsen, dvs extern webbsida men med support genom Länsstyrelsen. Arbetet pågår med flytta in/över material. Sidan kommer vara tillgänglighetsanpassad. Upplägget är som idag men kommer se modernare ut, bli stabilare och mer lätthanterlig. Lansering planeras i höst.
- **Nyhetsbrev** ska startas upp men har fått tekniska problem. Kansliet håller på att försöka lösa detta.

Beslut: Styrelsen beslutar att kansliet ska fortsätta i den inslagna banan.

D. VATTENRÅD

17. Bidrag till Vattenråd

Dialogmedel från Vattenmyndigheten för 2021 (62.000 kr) beviljades. Ca hälften av bidraget planeras att delas ut till relevanta föreningar inom avrinningsområdet.

- Vätterns Fritidsfiske och Fiskevårdsförbund 5 Kkr
- Visingsörådet 5 Kkr
- Eventuellt Vikens vattenråd

Extra-bidrag från VM för projekt relaterad till övergödning, slutredovisas i december.

- 102.500 kr till Alsen: extra provtagningar (med Lst Örebro); klar, ca 50 Kkr över som används till annat övergödningsrelaterat projekt (Lil-lån/Huskvarna); förlängt till 2021
- 50.000 Kkr + 50.000 Kkr som Vikens vattenråd (delvattenråd); förlängt till 2021

Beslut: Styrelsen godkänner att kansliet använder ca hälften av bidrag till stöd för relevanta föreningar (mm) inom avrinningsområdet.

18. Remisser/skrivelser/yttranden

[Förbundets yttranden/synpunkter mm](#)

- **Ut**
  - Vattenmyndigheternas samråd
  - Trafikverkets vägplan väg 50
  - Karlsborg Vågbrytare
  - Strategi Leader Vättern
  - Regional vattenförsörjningsplan Jönköpings län
- **In**
  - Aktion Rädda Vätterns skrivelse till VVF
- **Pågående ärenden m**
  - Karlsborg flygplats (tillstånd och markavvattning) – hos regeringen
  - Miljöprövning Hammarens flygskjutmål – hos regeringen
  - Norra Kärr - Bergsstaten avslag bearbetningskoncession; överklagat
  - Vattenledning Örebro – inget nytt

Styrelsen noterar informationen.

19. Information: Kalender

Möten inom förbundet:

- Stämma: 11 maj 2022
- Styrelsemöte: 23 mars 2022
- VU: 8 december 2021 (Östergötland)
- Samförvaltning: 28 oktober 2021 (Huskvarna)

Ämnesvisa möten/konferenser:

- 13-15/10-21 Vattendagar (Östersund)
- 14-15/12-21: Utförarmöte (Mariestad, Stora Sjöar arrangerar)

Styrelsen noterar informationen.

20. Övrigt

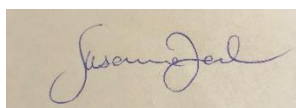
Inga övriga frågor

21. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och mötet avslutades. Vi ser fram emot tills vi kan träffas fysiskt men fram till dess håll i, håll ut och sköt om er.

Friederike Ermold

Vid protokollet

Ann Holmlid
Mötesordförande

Susanne Jarl
Justeringsperson

Deltagare Styrelsen (21 st)

Ann Holmlid, Anders Hedborg, Anders Edholm, Anders Lundgren, Anders Rockler, Britt Sjöqvist (Lst T), Evelina Olsen (Lst O), Gabriella Cahlin, Göran Sundblad, Ingemar Bergbom, Joakim Hörning, Julia Knodt, Jörgen Ryberg, Kristina Olsson, Lars Gezelius, Leif Lundqvist, Mattias Larsson, Niclas Bäckman, Roger Rohdin, Susanne Jarl och Taina Kuhna.

Deltagare Intressenter i Vätterns Vattenråd

Christer Hagman, Elisabeth Lennartsson – Aktion Rädda Vättern
Lars Lindfors, Ulla Kjellander – Naturskyddsföreningen
Kjell Augustsson - Visingsrådet

Kansliet

Måns Lindell
Friederike Ermold
Jan-Anders Johansson